

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.

- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)

Трішин Ф.А.

- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)

Дец Н.О.

- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент

Корнієнко Ю.К.

- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент

Кручек О.А.

- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент

**Мураховський
В.Г.**

- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент

Сярова А.С.

- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників.
Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть
учасники.**

УДК 378.014 (73)**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ УСПІХУ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ США****О.І. Козьменко****Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля,
м. Сєверодонецьк, Україна**

Проблема успіху студентів не є новою, і, останнім часом привертає все більше й більше уваги освітян. На думку, Р. Стайлза і К. Вілкокс успіх студентів стосується здатності здобути вищу освіту, яка дає змогу студентам вчитися, досягати успіху, вчасно закінчувати навчання та знаходити роботу за спеціальністю [3]. Для визначення успіху студентів є низка засобів, які застосовуються заради оцінювання того, як студенти з допомогою різноманітних методів досягли результатів [1]. Крім цього, визначення успіху залежить від його розуміння студентами, адміністраторами та розробниками освітньої політики. Вважається, що американська освіта - найдорожча та має найвищу якість, але останніми роками все більше занепокоєння викликає ситуація зниження рівня успішності. Дослідження свідчать, що цей рівень значно залежить від характеристик студента (расове або етнічне походження, економічний статус та ін.). Традиційні показники успіху закладу вищої освіти це - рейтинги утримання студентів і завершення навчання. Діяльність, що пов'язана з утриманням, зосереджена на забезпеченні середовища в університеті, де студенти успішно виконують свої цілі та завершують свою академічну програму (або отримують сертифікат/диплом) Дослідниками термін «утримання» визначається, як «результат того, скільки студентів залишилося під час навчання протягом навчального року» [2]. Цей результат стосується частіше тих традиційних студентів, які після школи вперше вступають до ЗВО на денну форму навчання та не працюють повний робочий день, (але це визначення можна застосовуватися до будь-якої категорії студентів). Інший показник - закінчення - це «результат того, скільки студентів закінчують заклад вищої освіти протягом встановленого терміну навчання (зазвичай це два-три роки для коледжу та чотири - шість років для програм рівня бакалавра)» [2]. На жаль, поточні показники закінчення не враховують ту кропітку роботу, яка проводиться в закладах вищої освіти заради підтримки студентів на шляху досягнення успіху. Натомість, цей показник лише відображає кількісну, а не якісну складову успіху студента, тобто студент вважається успішним лише після закінчення певного закладу. Таким чином, надмірна увагу до кількісних показників утримання й завершення спонукає ЗВО впроваджувати ініціативи успіху й шукати шляхи підвищення рейтингів. Частіше, заклади докладають значні зусилля щодо збереження та підвищення успішності студентів на першому курсі завдяки використанню: різноманітних програм (консультаційні,

перехідні, адаптаційні, підтримки тощо); допомоги студентських спільнот і громад; використанню систем виявлення проблемних студентів (систем раннього оповіщення) та ін. Заклади вищої освіти вважають саме це інституційними цілями успіху, але, як свідчить практика, тільки цих зусиль недостатньо. Як було зазначено дослідниками Американської федерації викладачів «немає сенсу застосовувати цілу низку змін щодо навчальних програм та механізмів оцінювання, якщо вони не мають суттєвого впливу на проблему, яку ви намагаєтесь вирішити» [4]. Науковці вважають, що найбільш значущими перешкодами для успіху студентів є: 1) недостатня академічна підготовка студентів; 2) брак фінансів на оплату навчання; 3) наявність у студента осіб, які потребують піклування (діти або хворі родичі); невизначеність щодо академічних вимог; незручне розташування й негнучкий розклад занять; неможливість отримати необхідну консультаційну допомогу від персоналу ЗВО та пораду щодо майбутньої кар'єри [4]. Вирішення цих проблем надасть студентам більше можливостей для досягнення успіху. Як було зазначено у документі Комісії вищої освіти «Ініціатива визначення успіху студентів: рекомендації для зміни розмови» (Defining Student Success Data Initiative: Recommendations for Changing the Conversation): «сьогоднішні студенти повинні сприйматися не, як частина проблеми, а частина рішення активізації зусиль щодо успіху студентів» [1]. Визнання потреб студентів сприяє реформам, і мета ЗВО відповідати очікуванням студентів, розуміти їх наміри, надавати необхідні додаткові послуги (гнучкий графік занять, допомога по догляду за дитиною, пошук спонсорської допомоги, мережа доступних технологій та ін.). Як виявило дослідження Проекту «Бібліотеки та академічна підтримка студентського успіху» (The Community College Libraries & Academic Support for Student Success (CCLASSS)) навчання в закладах, які ще готові до реалізації реформ і не призначені для досягнення успіху, стало занадто важким завданням для студентів, особливо коли їх особисте визначення успіху відрізняється від бачення успіху закладу. Навесні 2018 року у межах цього проекту було проведено опитування студентів у семи суспільних коледжах США щодо визначення їх цілей, завдань, проблем, з якими вони стикаються під час навчання, їх визначення успіху тощо. Було з'ясовано, що студенти мають доволі складне визначення успіху, яке містять як цілі кар'єри й завершення навчання, так і цілі особистого зростання й розвитку. Наміри студентів щодо навчання не є сталими і змінюються під впливом обставин, а такі заклади вищої освіти, як суспільні коледжі розглядаються як місця, що відповідають складним життєвим потребам студентів [1].

Отже, визначивши коло проблем і враховуючи перешкоди, які мають студенти на шляху досягнення успіху, закладам освіти не важко передбачити їх рішення. Заради посилення шкільної академічної підготовки освітянам варто посилити співпрацю зі школами й підтримати тих вчителів, які намагаються як найкраще підготувати випускників до навчання у ЗВО. Відсутність у студентів достатньої кількості коштів за оплату навчання можна подолати, надавши

кращим студентам державні або локальні гранти, федеральну фінансову допомогу. Відповідне орієнтування студентів у навчальному середовищі, планування їх діяльності, визначення цілей навчання, розробка шляхів досягнення успіху з чітким баченням кінцевого результату допоможе студентам відповідально ставитися до процесу навчання і знаходити власні мотиви і пріоритети. Також варто зауважити, що визначення чітких критеріїв навчання та процес самооцінювання академічних досягнень дозволяє студенту досягти успіху. Відповідні фінансові інвестиції в систему вищої освіти додадуть впевненості персоналу і викладачам у здійсненні реформ, дозволять запросити освічених фахівців, поширити вдалий досвід серед закладів вищої освіти і покращити якість навчання. Впровадження системи підтримки студентів під час усього навчання, а не тільки на першому курсі, та увага до них, навіть після закінчення закладу, надасть можливість відстежити успішну реалізацію студентів, провести відповідний аналіз і надати рекомендації щодо утримання й успіху студентів. Отже, заради процесу вдосконалення вищої освіти зусилля педагогів і політиків повинні бути спрямовані на вивчення, аналіз і визнання потреб учасників сучасного освітнього процесу та реалізацію єдиного напрямку реформ.

Література

1. Higher Learning Commission (2018). Defining Student Success Data Initiative: Recommendations for Changing the Conversation. Retrieved from: <http://download.hlcommission.org/initiatives/StudentSuccessConversation.pdf>.
2. Noel-Levitz Inc. (2008). Student Success, Retention, and Graduation: Definitions, Theories, Practices, Patterns, and Trends: Available at <http://www.stetson.edu/law/conferences/highered/archive/media/Student%20Success,%20Retention,%20and%20Graduation-%20Definitions,%20Theories,%20Practices,%20Patterns,%20and%20Trends.pdf>.
3. Stiles, R. J., & Wilcox, K. (2016). Blending human intelligence and analytics for student success. Retrieved from <https://er.educause.edu/articles/2016/9/blending-human-intelligence-and-analytics-for-student-success>.
4. Student success in higher education (2011). Washington: American Federation of Teachers. Available: <http://www.aft.org/sites/default/files/studentsuccess0311.pdf>.

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

М.Р. Мардар, Ю.С. Левчук

На сучасному етапі розвитку світової економіки, коли основним фактором виробництва є знання людини, й вміння адаптуватися до змін у технологічному процесі, роль освіти і освітнього процесу різко зростає. У зв'язку з цим провідні країни світу протягом останніх років прагнуть до

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Методика викладання курсу «Загальна фізика»	
В.Г. Задорожний	141
Роль фізичного курсу в технічному вищому закладі	
А.Є. Сергєєва, В.Б. Роганков	142
До проблеми викладання фахового мовлення у вищих навчальних закладах технічного спрямування	
Я.В. Машарова, О.В. Шевчук	143
Перспективність і наступність у вивченні українського мовлення в загальноосвітній і вищій школах	
О.І. Філіпенко	145
Підвищення мотивації до вивчення Української мови як іноземної	
О.В. Гриньків	147
Використання методу роботи в групах на практичних заняттях з бухгалтерського обліку	
В.В. Протасов	150
Методичні рекомендації щодо вдосконалення якості лекцій	
Р.В. Амбарцумянц, М.І. Субботіна	153
Реформа вищої освіти як фактор формування нової сучасної еліти в Україні	
С.О. Лозинська, С.М. Рутар	154
Лекція як провідна форма навчання у ЗВО	
В.А. Самофатова	157
Комп'ютерне тестування в забезпеченні якості освіти	
С.М. Соц, Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська	158
Інтерес як найважливіший чинник навчальної діяльності студента	
О.О. Стояно	159
Шляхи підвищення успіху студентів у закладах вищої освіти США	
О.І. Козьменко	161
Міжнародна академічна мобільність як фактор підвищення якості освіти	
М.Р. Мардар, Ю.С. Левчук	163
Тренінг командування як основа самоорганізації студентської групи	
А.В. Черкаський	166
Особливості вищої освіти в Чехії	
О.В. Калита	168
Сучасна практична підготовка фахівців молочної, олійно-жирової та косметичної галузей	
О.В. Севастьянова, Є.О. Котляр, Т.В. Маковська	170
Оцінювання як інструмент забезпечення якості вищої освіти	
І.В. Соколова	172
Структурно-змістовний модус професійної ідентичності майбутніх фахівців медичної галузі	
А.Г. Разумна	176
Організаційно-практичні засоби виховання комунікативних компетенцій журналіста	
С.В. Кандюк-Лебідь	179
Зв'язок вищої школи з життям	
М.М. Зацеркляний	181